

DIŽA' NEŽW DA' BSEĽA' PABLO LO YEŽ CORINTO

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹ Dios bliže' neda', Pablo, kan žénekezele' Ľe', nich gaka' wbás che Jesús, Benne' Criston'. Lježžo Sóstenes žónlene' neda' tzen. ² Žapa' le'e "Padiox" zí'na'do' ka', zdouble che Dios lo yež Corinto, na' nakle che Ľeze' dan' nakle toze Ľen Jesús, Benne' Criston'. Dios na'kze bliže' le'e nich gakle che Ľeze' tzen Ľen yógo'te benne' ka' nníta'gake' gáte'teze, na' zcháljĽengake' Dios, zkóngekle' žin la Xanžo Jesús, Benne' Criston', Xángake', na' Ľezka' Xanžo. ³ Žáta'yoela' Xažo Dios Ľen Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Da' napžo dan' nakžo toze Ľen Jesús

⁴ Žápeteza' Dios: "Žóxkeno'" kan nak chele le'e, dan' zoa da' chawe' da' bennze' chele dan' nakle toze Ľen Jesús, Benne' Criston'. ⁵ Dan' nakle toze Ľen Benne' Criston', Dios ba bėnnĽi'e chele da' zej naken chie'. Žáklene' le'e lo yógo'te da' znnale, na' žone' ga žejní'Ľe'elele. ⁶ Ki naken dan' dot láže'le wzí' lo na'le da' zchaljto' kan nak che Benne' Criston'. ⁷ Che Ľen, bi be žiážjelele che da' žonn Dios Be' La'y chežo, kate' ne zbezle ža na' yelá' Ľaw Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ⁸ Ľekze' gon choche' le'e nich gak sóelele yógo'te kate' žinže ža ze Ľawte ža na', nich bi gak no benne' bi da' nnie' chele ža na' yelá' Ľaw

Ḫanžo Jesús, Benne' Criston'. ⁹ Dios žone' kan z_nne', na' Lekze' bliže' le'e nich gagle toze len Zi'ne', Ḫanžo Jesús, Benne' Criston'.

Ze_j nžoj chople benách Corinto ka'

¹⁰ Ni'a che Ḫanžo Jesús, Benne' Criston', žáta'yoela' le'e, z_i'na'do' ka', nich gonle toze x_tíža'le yógo'tele. Bi žoj chóplele, san le gak toze kan z_za' láže'le, na' kan žonle le'e. ¹¹ Ki žapa' le'e, z_i'na'do' ka', dan' benne' ka' nníta'gake' liž Kloé bzéngkle' neda' kan žonle, na' wnnágake' z_dil díža'le. ¹² Z_nnia' da' ni: zej nža' da' z_nnale to tole. Bálele z_nnale žónlenle Pablo tzen. Yebálele z_nnale žónlenle Apolo tzen. Yebálele z_nnale žónlenle Sefas tzen, na' yebálele z_nnale žónlenle Benne' Criston' tzen. ¹³ ěBžoj chople Benne' Criston'? ěWdá' neda', Pablo, le'e yag kroze lo w_lazle le'e? ěBezoale le'e nis nich gagle toze len neda'? ¹⁴ Žapa' Dios: “Žó_xkeno” dan' bi bezóa' nis nitóžele le'e, san chopze Crispo len Gayo. ¹⁵ Che len bi gak n_nale bezoale nis nich gagle toze len neda'. ¹⁶ Lezka' bezóa' nis Estéfanas len benne' ka' nníta'gake' liže'. Bi žejsá' laža'a cha' bezóa' nis no benne' yoble ga na'. ¹⁷ Benne' Criston' bsele'e neda', kege nich yezóa' benách ka' nis, san nich wzenla' benách ka' diža' chawe' chie'. Zchaljan', san kege len yela' žejní'il chekza', nich bi wka'na' ka'ze yela' wak che da' ben Benne' Criston' katen' gote' le'e yag kroze.

Jesús napkze' yela' wak, na' yela' žejní'il che Dios

¹⁸ Žékgekle benne' ka', benne' zej nchol yichj lázdo'gake', da' zchaljžo kan nak che Jesús, kan gote' le'e yag kroze, naken to da' dáche'ze, san žo'o, dan'

ba belažo, žákbe'elžo dan' zchaljžon napen yela' wak che Dios nich yeslán benách ka'. ¹⁹ Ki naken dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Włoe'ela' law nak dáche'ze yela' žejní'il
chegak benne' ka' zej nnezle' da' zenle'e.

Wzóa' chela'ale yela' žejní'il
chegak benne' ka' žejní'igekle' da' zenle'e.

²⁰ ¿Bizkze yebélenle no benne' žejni'ile' da' zenle'e?

¿Bizkze yebélenle no benne' nsédli'e?

¿Bizkze yebélenle no benne' žáklie' zchalje'?

Dios ba blóe'ele' law nak yela' žejní'il chegak benách ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga, to da' dáche'ze.

²¹ Dios, lo yela' žejní'il chie', bi bi'e latje benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga gónbia'gake' Le' ni'a che yela' žejní'il chégakkze'. Dios wyáz laže'e beslé' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le' ni'a che dan' zchaljžon, la'kze žékgekle benách ka' naken to da' dáche'ze.

²² Žénegekle benne' judío ka' lé'egekle' yela' wak ka' da' zej nak bian', na' benne' zi'to' ka' žénegekle' yéngekle' da' wzejni'ilen légake'. ²³ Žo'o zchaljžo che Benne' Criston', kan gote' le'e yag kroze. Da' li, dan' zchaljžon kan got Benne' Criston', žonen ga zchíxgekle benne' judío ka', na' yezika' benách ka' žékgekle' naken to da' dáche'ze. ²⁴ Benne' ka' bliž Dios légake', la'kze zej nake' benne' judío ka', o benne' zi'to' ka', žákbe'egekle' napkze da' ben Benne' Criston' le'e yag kroze dot yela' wak che Dios, na' dot yela' žejní'il chie'. ²⁵ Žékgekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga da' ben Dios nak bian' nake' benne' bi nnezle, san dan' bene' nápežen yela' žejní'il ka' da' zej nape benách ka'. Žékgekle' da' ben Dios nak bian' bi nake' waļe, san dan'

bene' nápežen yela' wak ka da' zej nape benách ka'. ²⁶ Na'a, zí'na'do' ka', le chejsá' laže kan gokle le'e katen' bliž Dios le'e. Bi gokle zanle benne' ka' žejní'igekle' lo yela' benachze chégake', na' bi gokle zanle benne' wnná bia' ka', na' kege zanle gokle benne' blo ka'. ²⁷ Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wžekze Dios zej nake' benne' bi nnezle ka'. Ki ben Dios nich gone' ga yedoé'egekle benne' yežlyó ka', benne' žejní'igekle'. Lezka' wžé Dios benne' ka' bi zej nake' wale yežlyó nga nich gone' ga yedoé'egekle benne' wale ka'. ²⁸ Lezka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wžekze Dios zej nake' ka'ze, na' bi be záka'gake', na' bi zej nake' wale. Ki ben Dios nich gone' ga ga'ngak ka'ze da' ka' zka'n zengak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. ²⁹ Che len, bi gak nitó benne' wká'n zen kwine' law Dios. ³⁰ Dios na'kze bene' ga nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', na' bene' ga napžo yela' žejní'il chie'. Dan' nak Benne' Criston' toze len žo'o, ba beyakžo chawe', na' nakžo che Dios na'kze, na' belazo. ³¹ Nak chežo kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: “Cha' zoa no benne' žénele' bi da' wká'n zene', žala' wká'n zene' Xanžo Dios.”

2

Zchalžo kan bda' Jesús le'e yag kroze

¹ Ki goken, zí'na'do' ka', katen' bla'a gan zoale. Bchalja' xtiža' Dios lawle, kege len yela' žejní'il chekza', na' bi be bena' len yela' wak chekza'. ² Katen' wzóalena' le'e, be' laža'a bi wchalja' da' yoble, san toze kan nak che Jesús, Benne' Criston', kan bde'e le'e yag kroze. ³ Wzóalena' le'e lo yela'

bi nak wale chia', na' lo yela' zžebe wzízeli'a.
 4 Bcháljlena' le'e xtiža' Dios, kege kan zchaljgak
 benách ka' lo yela' žejni'il chégakkze', san goklen
 Dios Be' La'y neda', na' yela' wak che Dios
 wzóalenen neda', da' gok bian' nak dot da' li da'
 wnnía'. 5 Ki bena' nich gak chejle'le che Dios, kege
 dan' bénlele yela' žejni'il chegak benách ka', san
 dan' blé'elele yela' wak che Dios.

Dios Be' La'y žone' ga nónbia'žo Dios

6 Zcháljvento' benne' ka' ba nakže dot li laže' kan
 žejlé'gake' che Dios len yela' žejni'il cheto'. Yela'
 žejni'il ni bi naken ka da' zej nape benne' ka'
 nníta'gake' yežlyó nga, na' bi naken ka da' zej
 nape benne' ka' zna biá'gake' ža ni zoažo na'a,
 benne' ka' kwia yí'gake'. 7 Zchaljto' len yela' žejni'il
 da' bi gak no benne' žel-len', dan' znezjw Dios,
 dan' bgache' yela' žejni'il ni da' bzoa Dios ža ni'te
 nich yebélenžon. 8 Benne' ka' zna biá'gake' ža ni
 zoažo na'a bi bénbia'gake' yela' žejni'il ni. Chela'
 bénbia'gaken', bi bdá'gake' Xanžon', Benne' ze'e
 ya'abá, le'e yag kroze. 9 Naken kan nyejw le'e yiche
 la'y, da' znnan:

Ba bkwez Dios da' ka' si'gak benne' ka' zej nži'ile'
 Le',
 da' ka' bi ble'el nitó benne', na' bi benle' chégaken,
 na' bi wzá' láže'gak benách ka' kan zej naken.

10 Na'a, Dios ba bzejni'ile' žo'o da' ki lo na' Dios Be'
 La'y, dan' zwiákze Dios Be' La'y yógo'te, na' lezka' da'
 yo'o lo yichj lázdo'w Dios na'kze.

11 ĽNnezle no benne' da' yo'o lo yichj lázdo'w yetó
 benne'? Toze be' nakkze bennen' nnezlen. Lezka',
 bi nnezle nitó benne' da' yo'o lo yichj lázdo'w Dios.

Toze Dios Be' La'y nnezlen'. ¹² Bi yo'ožo to be' da' zdazen yežlyó nga, san zoalen Dios Be' La'y žo'o, Bennen' zchiz Dios yichj lázdo'žo nich gak gónbia'žo da' ka' bennkze' Le' chežo. ¹³ Zchaljžo ka zej nak da' ka' benn Dios chežo, kege len diža' da' žsédgekle benne' ka' žo'o len yela' žejní'il chégakkze', san len diža' ka' da' žsedle Dios Be' La'y žo'o. Ki naken, zzejní'ilžo benne' ka' zoalen Dios Be' La'y légake' kan nak da' žsedle Dios Be' La'y žo'o.

¹⁴ No benne' bi zoalen Dios Be' La'y le', bi zzi' lo ne'e da' žsedle Dios Be' La'y žo'o, dan' žekle' naken to da' yałze. Bi gak chejní'il bennen' da' ni, dan' toze bennen' zoalen Dios Be' La'y le' gak gákbe'ele' da' zaka' da' ni. ¹⁵ No benne' zoalen Dios Be' La'y le' gak gákbe'ele' da' zej zaka' yógo'te, san bi gak nitó benne' yoble gákbe'ele' da' záka'kze bennen'.

¹⁶ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

¿Nožkze benne' nnezle' da' zza' laže' Xanžo?

¿Nožkze benne' gak wzejní'ile' Le'?

San da' zza' laže' Benne' Criston' yo'on lo yichj lázdo'žo žo'o.

3

Nakžo wen žin tzen len Dios

¹ Che len, zí'na'do' ka', bi gok wcháljlēna' le'e kan zcháljlēna' to benne' zoalen Dios Be' La'y le', san bcháljlēna' le'e kan zcháljlēna' no benne' nake' benachze, na' bi zoalen Dios Be' La'y le'. Nakle ka bi' že'n ka', dan' bi nakle choch kan žejle'le che Benne' Criston'. ² Bsedla' le'e da' bi naken zede, da' naken ka niže' da' we'jle. Bi bsedla' le'e da' naken zede ka beła' da' gawlen. Bi gok chejní'ilele da' naken ka beła' da' gawlen, na' bi na' gakle

na'a. ³ Ki naken dan' nakle ka no benne' nake' benachze na' zejte na'a ža. Kate' ne zgé'elele lježle ka', na' zdile díža'le, na' žežój chóplele, nakle ka no benne' nake' benachze, na' žonle tlebe kan žongak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. ⁴ Kate' ne zoalen to benne' le'e, benne' znne' žónlene' Pablo tzen, na' yetó benne' znne' žónlene' Apolo tzen, ne nakle ka no benne' nake' benachze.

⁵ ¿Bizkze naka' neda', Pablo? ¿Bizkzen' Apolo? Nakto' wen žin che Dios, na' ni'a che da' bento' neto' bejle'le che Benne' Criston'. To toto' žonto' žin da' benn Xanžon' che cheto'. ⁶ Žin da' bento' lo yichj lázdo'le naken ka žin da' žon to benne' žaz ža'ne'. Neda' goza' binnedo' ka', na' Apolo bxoen' nis, san Dios bene' ga bla', na' ga bgole binnedon' da' wyazen lo yichj lázdo'le. ⁷ Ki naken, láte'ze zaka' benne' žaz, na' láte'ze zaka' benne' žxoen' nis, san záka'le'e Dios, Bennen' žone' ga zla', na' ga zgole binnedon'. ⁸ Tlebe kan zej nak bennen' žazen', na' bennen' žxoen' nis. Dios yebi'e che chégake' kan nak žin da' žóngake'. ⁹ Nakto' neto' wen žin tzen len Dios, na' le'e nakle ka to yežlyó che Dios gan žonto' žin.

Lezka' nakle le'e ka to yo'o da' žon Dios. ¹⁰ Lo da' benn Dios chia', naka' ka to benne' blo wen ze'e. Neda' bdixjwa' len ze'e, na' benne' yoble zchise' ze'en'. To tožo žala' wiažo kan zchisžo ze'e law len ze'en'. ¹¹ Dios ba bdixjwe' to len ze'e da' naken Jesús, Benne' Cristo na'kze, na' bi gak no benne' wdixjwe' yetó len ze'e. ¹² Žin da' žonžo che Benne' Criston' naken ka zchisžo ze'e law len ze'en'. Law len ze'en' wak no benne' gone' žin da' naken ka zchise' ze'e da' naken oro, o da' naken plat, o da' naken

yej zaka' ka', o wak no benne' gone' žin da' naken ka zchise' ze'e da' naken yag, o da' naken yix, o da' naken yiḡe' ka'ze. ¹³ Gak bia' kan nak žin da' žon to to benne'. Kate' žin ža wchi'a laže' Dios benách ka', na' la' law kan nak žin da' benžo to tožo, dan' te žin na' lo yi', na' yin' si' bian' žin da' ben to to benne'. ¹⁴ Cha' žin da' ben no benne', da' naken ka to ze'e da' bchise', yežojen chawe' lo yin', na' Dios yebi'e chie' kan nak tlebe len žin da' bene'. ¹⁵ Cha' chey žin da' ben no benne' da' naken ka to ze'e da' bchise', na' wnite' da' gónele Dios yebi'e chie', san yelakze' le', da' gaken chie' kan žak che to benne' želé' to lo yi' zen.

¹⁶ ¿Bi nnézele nákkzele le'e yodo' che Dios, na' zoa Dios Be' La'y lo yichj lázdo'le? ¹⁷ Cha' no benne' wká'n ditje' yodo' che Dios, na' Dios wžia yi'e le', dan' nak la'y yodo' che Dios, na' le'ekze nakle yodon'.

¹⁸ Bi gon laže'l kwinle. Cha' no benne' ladjwle le'e žekle' žejní'ile'ele' kan žejní'igekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, žala' yeyák bennen' ka to benne' bi be nnezle' da' naken che yežlyó nga, nich gata' yela' žejní'il chie' da' naken dot li laže'. ¹⁹ No benne' napze' yela' žejní'il che yežlyó nga nake' law Dios ka to benne' bi be nnezle'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Dios žone' ga zchixgekle benne' sina' ka', zkonle' žin yela' žejní'il chégake'.” ²⁰ Lezka' znnan: “Xanžo nnezle' da' zza' láže'gak benne' sina' ka' naken to da' dáche'ze.” ²¹ Che len, bi žala' wká'n zenle no benne' ni'a che da' wsedle' le'e. Yógo'te yo'on lo na'le. ²² Yo'ogak lo na'le Pablo, na' Apolo, na' Sefas, na' yežlyó nga, na' yela' nban, na' yela' got, na' ža ni zoažo na'a, na' ža da' za'. Yógo'te

yó'ogaken lo na'le, ²³ na' le'e yo'ole lo na' Benne' Criston', na' Benne' Criston' yoe'e lo na' Dios.

4

Da' žongak benne' wbás ka' bseła' Benne' Cristo

¹ Che len, žala' géklele le'e nakto' neto' wen žin che Benne' Criston', na' nzi' lo na'to' da' naken dot da' li, da' ngache' che Dios, da' bi gak no benne' chejni'ile' žakze chie'. ² Benne' ka', Dios bdie' lo ná'gake' wkóngekle' žin da' nak chie', žon byenen góngake' binlo da' žóngake'. ³ Bi že' zedla' cha' wchi'a láže'le neda', o cha' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga wchi'a láže'gake' neda'. Bi zchi'a laža'a kwina'. ⁴ Bi zchebe lážda'wa' neda'. Da' ni bi nak bian' bi nbağa'a zia. Xanžon' nake' Benne' zchi'a laže'e neda'. ⁵ Che len, bi žala' wchi'a láže'le nitó benne' zga'ale kate' žin ža chen. Le kwez ža na' yelá' Xanžon', na' Le' wloe'ele' law dan' ngache' gan nak chol, na' lezka' da' yo'o lo yichj láždo'gak yógo'te benne' ka'. Naž Dios yebi'e che to to benne' da' gapen le' ba la'ne kan žala' gone' chie'.

⁶ Na'a, zí'na'do' ka', kan nak da' ni, bchalja' che da' žonto' neto', Apolo, na' neda'. Gak wíale le'e kan žonto' neto' nich gak gonle kan nyéjwze le'e yiche la'y, na' bi wká'n zenle to benne', na' bi wzoale chela'ale yetóe'. ⁷ ¿Ben no benne' ga nako' le' benne' blo? ¿Nzi' lo no'o to da' bi benn Dios chio'? Cha' Le' bennze' chio' dan' nzi' lo no'o, ¿biz chen' zka'n zen kwino', na' žeklo' žakze chio' wzí' lo no'on?

⁸ ¿žéklele le'e nákžele benne' blo ka'? ¿žéklele naple yela' wnni'a chezle? ¿žéklele zнна bia'le, la'kze bi zнна bia'to' neto'? Ni'a che Xanžo Dios žak laža'a nna bia'le le'e nich gak nna biá'lento'

le'e tzen. ⁹ Žekla' neda' nak cheto', benne' wbás ka' che Dios, kan bzoe' neto' zejto' zante kan žak chegak benne' ka' ba nžog chégake' gátgake' lawgak benách ka'. Nakto' ka to da' zwiagak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' lezka' ka to da' zwiagak wbás che ya'abá ka'. ¹⁰ Dan' žénelto' gonto' xchin Benne' Criston', žwe'to' benách ka' latje žékgekle' nakto' benne' bi nnezle ka', san le'e žéklele žakle da' zenle'e dan' nakle che Benne' Criston'. Le'e žéklele ba nakle benne' wale ka', san žékgekle benách neto' bi nakto' benne' wale ka'. Zzoagak benách ka' neto' chela'ale, san žápegake' le'e ba la'ne. ¹¹ Na' zejte na'a ža, zdonto', na' zbilto'. Bi de laže' da' gákwton'. Žon zi'gak benne' ka' neto', na' bi zoa ližto'. ¹² Žsaka' zi' kwinto', la' néto'ze žonto' žin. Žliž zi'gak benách ka' neto', san neto' znnablto' Dios gon chawe'e légake'. Zbia láže'gak benách ka' neto', san zzoelton'. ¹³ Znnégake' cheto', san lo yela' gaxjw laže' zcháljłento' légake'. Na' zejte na'a ža nakto' ka bebe che yežlyó nga, na' ka to da' zžo'ngak yógo'te benách ka' na'le.

¹⁴ Zzoja' chele da' ki, kege dan' žénela' gona' ga yedoé'elele, san žénela' wzejni'ila' le'e, žona' kan žon to benne' zzejni'ile' zi'nkze' ka', xkwide' ka' nži'ile'. ¹⁵ La'kze gak nníta'gak zan gaywá' benne' ka' wsédgekle' le'e kan nak che Benne' Criston', san toze benne' zoe', benne' nake' ka xakzle, benen' bene' ga nakle che Benne' Criston'. Lo yela' nban kobe da' naple dan' nakle toze len Benne' Criston', nedkza' naka' ka xale dan' zga'ala' neda' bzenla' le'e diža' chawe' da' wzí' lo na'le. ¹⁶ Che len, žáta'yoela' le'e we' láže'le gonle kan žona' neda'.

¹⁷ Che len žsel'a xkwide' Timoteo gan zoale.

Dan' scha b́enlenbe' neda' tzen žin che X́anžon' nakbe' ka zi'nkza', na' nakbe' dot li laže', na' nži'ila'-be'. Gon xkwide' Timoteon' ga chejsá' láže'le da' ka' žsedla' dan' naka' wbás che Benne' Criston', da' ka' žsedla' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' gáte'teze gan ža'a. ¹⁸ Bálele le'e zka'n zen kwinle dan' žéklele biž yelá'a gan zoale. ¹⁹ Na'a, la' yelá'tia' gan zoale cha' gonn X́anžon' neda' latje. Naž gákbe'ela', kege da' znnágakze benne' ka' zka'n zen kwíngake', san gákbe'ela' cha' zoalen yelá' wak che Dios légake'. ²⁰ Cha' nzi' lo na'le nna bia' Dios le'e, bi nak bia' naken ki dan' znnázelen. Nak bia' naken ki cha' zoalen yelá' wak che Dios le'e. ²¹ ¿Bizle žénelele? ¿žénelele yelá'a gan zoale len to bar nich sela' snia le'e, o len yelá' nži'il, na' lo yelá' gaxjw laže'?

5

Pablo zchi'a laže'e to benne' žone' da' kegle

¹ Zze diža' zoalen to benne' le'e, benne' žone' da' kegle, dan' zóalene' zo'le xe'. Da' kegle ki bi žongak benách ka' bi zej nónbi'e Dios. ² Le'e zka'n zen kwinle, san žala' gak nyache' láže'le, na' yekwasle bennen' žone' dolan' gan zoale. ³ La'kze bi zóalena' le'e lo beła' žen chia', da' li zóalena' le'e lo be' nakkza'. Kan zóalenkza' le'e ba bchi'a laža'a bennen' žone' dolan'. ⁴ Kate' doble che X́anžo Jesús, Benne' Criston', neda' gona' le'e tzen lo be' nakkza'. Naž, len yelá' wak che X́anžo Jesusen', ⁵ le wdé bennen' lo na' da' xiwe' nich kwia yi' da' žénele beła' žen chie', san yelá' be' nakkze' ža na' yelá' X́anžon'.

⁶ Bi žala' wká'n zen kwinle kan nak da' žonle. ¿Bi nnézlele da' znnan: “Láte'do'ze kwa zichj che yet xtil

gonen ga chaž dot kwa da' nzin' kwa zichjen?"
⁷ Na'a, le yekwás dolan' gan zoale da' naken ka to kwa gole, nich gakle chawe'. Naž gakle ka to kwa kobe da' bi nzin' kwa zichj, kan da' li ba nakle. Nak chežo ka ba zoažo Lni Pasko' kate' žáwgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, na' ba bétgake' lo wlazžo žo'o zila' che Lni Paskon', zilan' nakkze Benne' Criston'.
⁸ Che len žala' gonžo lni na', kege zoalen kwa gole žo'o, da' zloe'elen da' kegle da' bi zakan', san žala' wkonlžo žin yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, yet xtilen' da' zloe'elen da' nak dot chawe', na' da' nak dot da' li.

⁹ Katen' bzoja' chele le'e yiche nežwn', gožkza' le'e bi gónlenle tzen benne' ka' žóngake' da' kegle.
¹⁰ Goža' le'e ki, kege nich kwasle to chi'ize gan zej nnita' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gan zej nnita' benne' ka' zze láže'gake' da' de che ljéžgake' ka', na' gan zej nnita' benne' wbán ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'. Nich gonle ki gon byenen žojle yežlyó nga.
¹¹ Da' zna da' bzoja' chele, le'e yichen', naken nich bi gónlenle tzen no benne' znne' nake' che Benne' Criston', san žone' da' kegle, o zze laže'e da' de che lježe', o zka'n zene' lo'a ka', o znne zi'e, o zzožle', o zbane'. Bi gáwlenle tzen benne' ki. ¹²⁻¹³ Bi nak chia' neda' wchi'a laža'a benne' ka' bi zej nake' toze len žo'o. Dios wchi'a laže'e légake'. Le'ekze žala' wchi'a láže'le benne' ka' zej nake' toze len le'e. Che len, le yekwás bennen' žone' da' keglen' gan zoale.

6

Bi žala' che'žo no lježžo law benne' zchi'a laže'e

1 Kate' zdile díža'le tole len yetole, ¿nakxkze žežogle chejle yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' le'e? Gakže chawe' chejle lawgak benách ka' che Benne' Criston' nich wchi'a láže'gake' le'e. 2 ¿Bi nnézlele da' gongak benne' ka' zej nake' che Benne' Criston'? Žin ža kate' wchi'a láže'gake' yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Cha' le'ekze wchi'a láže'le benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, ¿bi naple yela' žežní'il nich wchi'a láže'le díža' bizjw ki? 3 ¿Bi nnézlele wchi'a láže'žo wbás che ya'abá ka'? Žon byenžen wchi'a láže'žo da' žakgak yežlyó ga ni zoažo na'a. 4 Na'a, cha' žak to da' žon byenen no benne' wchi'a laže'en, dan' žaken yežlyó nga, ¿biz chen' žejle lawgak benne' ka' wchi'a láže'gaken', benne' ka' bi be nzi' lo ná'gake' ladjwgak benne' ka' che Benne' Criston'? 5 Zchalja' ki nich gona' ga yedoé'elele. ¿Bi zoalen no benne' le'e, benne' žake' late' nich gak wchi'a laže'e da' žak chegak lježle ka'? 6 ¿Nakxkze gak to benne' nake' che Benne' Criston' chi'e lježe' yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' lé'gake'?

7 Da' li zchíxlele le'e kate' zdile díža'le. ¿Biz chen' bi sóelele kate' no benne' žone' chele da' kegle? ¿Biz chen' bi sóelele kate' no benne' zbéjlane' da' den chele? 8 Le'e žonle da' kegle, na' zbéjlanle, na' žonle ki chegak lježle ka', benne' zej nake' toze len Benne' Criston'.

9-10 ¿Bi nnézlele bi chazgak benách ka' bi zej nake' chawe' gan zнна bia' Dios? Bi gon laže'l kwínle. Bi chaz nitó benne' wen da' zinnj gan zнна bia' Dios, na' nitó benne' zka'n zene' lo'a ka',

na' nitó benne' zka'n ditje' yela' zchag na',
 na' nitó benne' byo, benne' žon kwine' ka to no'le,
 na' nitó benne' byo zóalene' la' ljež benne' byoze',
 na' nitó benne' wbán,
 na' nitó benne' zdan laže'e yela' gape,
 na' nitó benne' že'je',
 na' nitó benne' wnné le'e,
 na' nitó benne' zbéjlane'.

Nitó benne' žone' da' ki bi chaze' gan zna bia' Dios.
 11 Ki benle bálele le'e, san na'a ba bekwasle kan zej
 nak doła' da' wbága'le, na' ba nakle che Dios na'kze,
 na' ba beyakle chawe' law Dios ni'a che da' ben
 Xanžo Jesusen'. Be' la'y che Dios žone' ga žaken ki
 chele.

Bela' žen chežo naken che Dios

12 Znnagak benách ka': "Yo'o lo na'žo gonžo
 yógo'te." La'kze da' ni naken dot da' li, bi žala' gonžo
 yógo'ten. La'kze de latje gona' yógo'te, bi go'a latje
 bi da' nna bian' neda'. 13 Lezka' znnagak benách
 ka': "Yela' waw nakzen da' chazen le'žo, na' le'žo
 nakzen da' zzin' yela' waw." Da' ni naken dot da' li,
 san žin ža wžia' yi' Dios yela' waw, na' lezka' le'žo.
 Dios bene' bela' žen chežo, kege nich wkonlžon
 žin nich gonžo da' kegle. Naken nich yebélenlen
 Xanžon', na' Xanžon' nake' nich yebélenle bela' žen
 chežo Le'. 14 Dios besbane' Xanžon' lo yela' got.
 Lezka', len yela' wak zen chie' yesbane' žo'o.

15 ¿Bi nnézlele, lo bela' žen chele nakle toze len da'
 nakkze Benne' Criston'? ¿Nakxkze gak yekwasle
 to da' naken toze len Benne' Criston' nich gonle ga
 gaken toze len to no'le le'e? Bi žala' gonle ki. 16 ¿Bi
 nnézlele cha' to benne' byo zóalene' to no'le le'e,
 nake' toze len le'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche

la'y, da' znnan: "Chope' gákgake' ka toze benne'." 17 Na'a, no benne' nake' toze len Xanžon', nake' toze len Le' lo be' nakkze'.

18 Che len, bi gonle doła' da' naken da' sban. Bíte'teze doła' yoble da' žon no benne', na'le lo da' nakkze' žone' dołan'. San no benne' žone' doła' da' naken da' sban, žone' doła' da' nžagen lekze'. 19 ĽBi nnézlele beła' žen chele naken yodo' che Dios Be' La'y? Dios na'kze bchize' le'e Dios Be' La'y na', na' Le' zoe' lo yichj lázdo'le. Che len beła' žen chele bi naken chezle. Na'a, naken che Dios. 20 Dios beya'we' le'e, na' to da' žen wdizjwe'. Le wkonle žin beła' žen chele, na' lezka' be' nákkzele nich wká'n ženle Dios, dan' zej nak beła' žen chele, na' be' nákkzele che Dios.

7

Pablo žsedle' kan nak che yela' zchag na'

1 Na'a, yecheba' che da' ka' wnnáblele neda', da' ka' bzojle chia' le'e yichen'. Gak chawe' che no benne' byo cha' bi sóalene' no'le. 2 Dan' žónle'egak benách ka' da' kegle gan zoale, yógo'te benne' byo, benne' zej nbáblene' le'e žala' nníta'lengake' no'le che chégake', na' yógo'te no'le ka' žala' nníta'lengake' benne' byo che chégake'. 3 No benne' byo, benne' zoa zo'le', žala' gone' che zo'le' kan nak yela' žon che yela' zchag na', na' tlebe kan žala' gon no'len' len benne' byo chien'. 4 Beła' žen che no no'le bi yo'on lo na'ze', san benne' byo chien' nzi' lo ne'en. Lezka', bi yo'o lo na'ze no benne' byo beła' žen chie', san zo'le' nzi' lo ne'en. 5 No benne' byo len no no'le, benne' ka' zej nžag ná'gake', bi žala' wžóngake' toe' yetóe'. Wak góngake' da' ni toze cha'

góngake' toze diža' bi chággage' to chí'ido'ze nich gak wcháljengake' Dios dot láže'gake'. Te na', da' yoble benne' byon' žala' sóalene' zo'le', nich bi sáke'le da' xiwe' gonen ga chó'ogake' nez doła' dan' bi gak nna bia' kwíngake'.

⁶ Da' ni da' žapa' le'e naken to da' žonn Xanžon' le'e latje. Bi naken to da' zchi'le' le'e. ⁷ Žekla' neda' gakže chawe' ga'ngak toze yógo'te benne' ka', kan zoa' toza' neda'. To to benne' nzi' lo ne'e ka da' bnezjw Dios chie' gone'. Toe' nzi'e to da' bnezjwen', na' yetóe' nzi'e yetó da' bnezjwen'.

⁸ Na'a, žapa' benne' ka' nníta'gake' toze, na' lezka' no'le wzebe ka', znnia': gak chawe' chégake' gá'ngake' toze kan zoa' toza' neda'. ⁹ Cha' bi gak nna bia' kwíngake', wak wchág ná'gake', dan' gakže chawe' wchág ná'gake', na' bi se láže'gake' da' kegle.

¹⁰ Žápgaka' benne' ka' ba nžag ná'gake', na' kege nedza' znnia' da' ni, san Xanžon' znnakzen', na' xtiže'e znnan: "To no'le bi žala' kwáslene' benne' byo chie'." ¹¹ Cha' no no'le kwáslene' benne' byo chie', žala' ga'ne' toze', o yeyake' toze len benne' byo chien'. Lezka' benne' byo bi žala' wka'ne' zo'le'.

¹² Na'a, nedza' žápgaka' yezika' benne' ka', na' kege Xanžon' wnné' ki, na' znnia': cha' zoa no lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' zo'le' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' zo'le' žénele' gá'nlene' le', bi žala' kwáslene' zo'len'. ¹³ Lezka' znnia': cha' zoa no no'le zanžo, no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' benne' byo chie' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' benne' byo chien' žénele' gá'nlene' le', na' no'len' bi žala' kwáslene' le'. ¹⁴ Ki žala' góngake'. Benne' byon', benne' bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele'

le' ka to benne' nake' che Leze' dan' nake' toze len zo'le', no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' no no'le bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele' le' ka to no'le nake' che Leze' dan' nake' toze len benne' byo chie', bennen' nake' lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston'. Chela' bi naken ki, gakgak zi'nle ka' ka zi'n zi' ka' law Dios. San na'a, zej nakbe' che Dios. ¹⁵ No benne' byo, o no'le, bennen' bi žejli'e che Benne' Criston', cha' žénele' kwáslene' bennen' nžag ná'lene', waken. Benne' lježžo na', o no'le zanžo na', bennen' žejli'e che Benne' Criston', bi žon byenen gá'nlene' bennen' bi žejli'e chien', dan' bliž Dios žo'o nich gá'nlenžo lježžo cháwe'do'. ¹⁶ Ki žala' gaken. Le', no'le, wak gono' ga yelá benne' byo chion', na' le', benne' byo, wak gono' ga yelá no'le chion'.

¹⁷ Žala' gonžo to tožo kan nak da' bnezjw Xanžon' che chežo, na' lezka' ga'nžo kan gokžo katen' bliž Dios žo'o nich gakžo chie'. Žsedla' yógo'te kwe' beňách ka' che Benne' Criston' da' ni. ¹⁸ Cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' nžog lo xpele'e da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, žala' ga'ne' ki, zoa lo xpele'e dan' nak bian'. Lezka', cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi žala' chogen' lo xpele'e. ¹⁹ Bi be zaka' dan' nžog lo xpele' no benne' byo, na' cha' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi be zakan'. Da' záka'le'en naken gonžo kan zнна xtiža' Dios. ²⁰ To benne' žala' ga'ne' kan goke' katen' bliž Dios le'. ²¹ Cha' bliže' le' katen' nako' benne' ndo'w, bi kwe' zedlo' dan' nako' ki, san cha' gata' chio' latje žojo' lo na' xano', žala' si'o latjen' da' gatan' chio' žojo'. ²² Cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ndo'e, law Xanžon' nake' ka

to benne' bžoje' lo na' xane' na', nich gone' xchin Xanžon'. Lezka', cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ba nžoje' lo na' xane' na', benne' ni nake' ka to benne' ndo'w che Benne' Criston'. ²³ Da' zenle'e naken da' wdizjw Dios, nich beya'we' le'e. Che len bi žala' gote' kwınle lo na'gak benách ka'. ²⁴ Che len, zí'na'do' ka', žala' soale law Dios kan gokle to tole katen' bliže' le'e.

²⁵ Kan nak chegak benne' ka' bi nžag ná'gake', bi be bchi'le Xanžon' neda'. Ki žekla' neda', na' gak wxén láže'le neda' dan' beyache' laže'l Xanžon' neda'. ²⁶ Dan' žakgak da' zan da' žaken chežo ža ni zoažo na'a, žekla' neda' gak chawe' cha' yógo'te benne' ka' gá'ngake' kan zej nake' na'a. ²⁷ Le', benne' byo, cha' nžag ná'leno' to no'le, bi žala' kwásleno'-ne'. Lezka', cha' zo' tozo', bi žala' wchág ná'leno' to no'le. ²⁸ Na'a, cha' wchág ná'leno' to no'le, bi gono' doła', na' cha' to xkwide' no'le wchág ná'lenbe' to benne' byo, bi gonbe' doła', san benne' ka' nžag ná'gake' sáka'gake' lo yežlyó nga, na' ženela' yelale lo yela' zžaka' na'.

²⁹ Na'a, zí'na'do' ka', žapa' le'e da' ni: za' žin ža ze lawte ža na'. Che len, benne' byo ka', benne' ka' nžag ná'lengake' no'le ka', žala' we' láže'gake' Dios kan žon no benne' byo bi nžag ná'lene' to no'le. ³⁰ Lezka', benne' ka' zbeže nyáche'gake' žala' yebégekle' len Dios kan žon to benne' bi zbeže', na' benne' ka' žebégekle' žala' nníta'gake' gaxjw laže' law Dios kan žon no benne' bi žebele', na' benne' wete' ka' žala' gákgake' ka to benne' bi be de chie'. ³¹ Benne' ka' zkóngekle' žin da' de yežlyó nga žala' gákgake' ka to benne' bi že' laže'e da' ka', dan' te chegak da' ka' zle'elžo yežlyó nga.

32 Žénela' bi kwe' zédlele. To benne' bi zoa zo'le', že' laže'e da' nak che Xanžon', ka gak gone' da' žaz laže' Xanžon'. 33 Benne' byon', benne' nžag ná'lene' to no'le, že' laže'e da' de yežlyó nga, ka gak gone' da' žaz laže' zo'le'. 34 Lezka' žaken che to no'le nžag ná'lene' to benne' byo, na' che to no'le zoe' toze'. No'len' zoe' toze' že' laže'e da' nak che Xanžon', ka gak soe' che Dios lo bela' žen chie', na' lo be' nakkze'. No'len' nžag ná'lene' to benne' byo že' laže'e da' de yežlyó nga, ka gak gone' da' žaz laže' benne' byo chien'.

35 Žapa' le'e da' ki nich yebélenlelen, na' kege nich wsejwa' xnezle. Žénela' gonle da' žala' gonle, nich gonle xchin Xanžon' dot láže'le.

36 Cha' zoa no benne' žekle' bi nak chawe' ga'n toze xkwide' no'le chie', na' ba zoa yiz chebe', na' žénele'elbe' wchág ná'lenbe' to benne' byo, wak wchág ná'lenbe'-ne'. Bi gonbe' doła'. 37 Cha' ben-nen' ba ben choche' xtiže'e, na' bi žon byenen gone' ki, na' yo'o lo ne'e ka gone', na' ba ben choche' xtiže'e ga'nbe' tozbe', gone' da' naken chawe'. 38 Ki naken, no benne' žoe'e latje xkwide' no'le chie' wchág ná'lenbe' to benne' byo, žone' da' naken chawe', san no benne' žone' ga ga'nbe' tozbe' žone' da' nakže chawe'.

39 To no'le nžag ná'lene' to benne' byo, yoe'e lo na' da' nak che yela' zchag na' kate' ne zoa nban benne' byo chien'. Cha' gat benne' byo chien', na' gata' lo na' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo žénele', cha' benne' byon' žejli'e che Xanžon'. 40 Žekla' neda' gakže chawe' che no'len' cha' ga'ne' toze', na' žekla' žon Be' La'y che Dios neda' tzen.

8

Da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka'

¹ Na'a, wchalja' kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka'. Znnagak benách ka': "Yógo'težo napžo yela' žejni'il." Da' ni naken dot da' li. Yela' žejni'il ki žonen ga zka'n zen kwinžo, san yela' nži'il chežo len lježžo žonen ga žáklenžo lježžon'. ² Cha' zoa no benne' žekle' ba žejni'ile' yógo'te, bi na' chejni'ile' kan žala' chejni'ile', ³ san no benne' nži'ile' Dios, Dios na'kze zóalene' bennen'.

⁴ Na'a, kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', nnezlžo bi be záka'gak lo'a ka' da' zej nnitan' yežlyó nga, na' bi zoa yetó benne' nake' Dios. ⁵ La'kze zej nnita' da' ka' žékgekle benách ka' zej naken dios ka', da' ka' zej nnitan' ya'abá, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' zan da' žližgak benách ka', na' znnágake' zej naken dios chégake', na' lezka' xángake', ⁶ san chežo žo'o: Toze Benne' nake' Dios, Bennen' nake' Xažo. Le' bene' yógo'te da' zle'elžo, na' zoažo nbanžo nich wká'n zenžo Le'. Toze Benne' nake' Xanžo, Bennen' lie' Jesús, Benne' Criston'.

Lo ne'e Le', Dios bene' yógo'te da' ka' zej nnitan', na' nbánlenžo Le'.

⁷ Kege yógo'te lježžo ka' žejni'igekle' da' ni. Bale', benne' ka' zga'ale bka'n zéngake' lo'a ka', na' zejte na'a ža že'j žawgake' da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' žékgekle' da' že'j žawgake' napen yela' wak chegak lo'a ka'. Dan' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston', che len nbága'gake' zia dan' že'j žawgaken'. ⁸ Da' že'j žawžo bi gonon

ga gape Dios žo'o ba la'ne, dan' cha' gawžon, bi gákžežo chawe', na' cha' bi gawžon, bi gá'nžežo ka'ze. ⁹ Yo'o lo na'le ye'j gawle bíte'teze. Le gape chi'i kwínle nich bi gonle ga chíxgekle benne' ka' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. ¹⁰ Le' žeklo' napo' yela' žejní'il kan nak da' ni, na' gak gawo' bíte'teze. Cha' kwi'o latje chegak lo'a ka', na' ye'j gawo' da' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' cha' lježo', benne' bi nak dot li laže'e kan žejli'e che Benne' Criston', le'ele' le', kate' ne že'j žawo' ga na', na' wak gono' ga ye'j gawe' dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka'. ¹¹ Cha' gono' ki, gono' ga chixle lježo', bennen' bi nak dot li laže' kan žejli'e che Benne' Criston'. Ki gaken dan' žeklo' le' napo' yela' žejní'il. ¿Gono' ki che lježo', na' got Benne' Criston' ni'a che bennen'? ¹² Cha' ki gono', gono' doła' da' yesbagan' lježo' zia, na' gono' ga chixle' dan' bi nak dot li laže' kan žejli'e che Benne' Criston', na' lezka' gono' doła' da' zzoan Benne' Criston' chela'ale. ¹³ Che len, cha' da' ye'j gawa' gonen ga chixle to lježa', biž gawa' bela' na', nich bi gona' ga gon lježan' doła'.

9

Da'yo'o lo na' to benne' wbás bseła' Jesús

¹ Neda' naka' benne' wbás bseła' Benne' Criston'. Le' beslakze' neda'. Neda' ble'ekzla' Xanžo Jesusen'. Nakkzle le'e toze len Benne' Criston' ni'a che žin da' bena' neda' lo wĺáz Xanžon'. ² Yezika' benách ka' gak gékgekle' bi naka' benne' wbás bseła' Benne' Criston', san le'e žon byenen géklele naka' benne' wbás chien'. Dan' nakle le'e toze len Xanžon',

da' nákkzele nak bian' naka' benne' wbás bseła' Xanžon'.

³⁻⁴ Zej nnita' benne' ka' zesbága'gake' neda' zia. Ki žebi'a, na' žápɡaka'-ne': nzi' lo na'a nnaba' da' ye'j gawa' dan' žona' žin ni. ⁵ Lezka' de lo na'a wchág ná'lena' to xkwide' zanžo, xkwiden' žejle'be' che Benne' Criston', nich gónlenbe' neda' tzen gan zda', kan žongak yezika' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' kan žongak benne' bíche'kze' ka', na' lezka' Bedon'. ⁶ Ćžéklele le'e toza' neda' len Bernabé žala' gonto' žin te ža, nich gata' da' gawto'? ⁷ Bi zoa no benne' cheje' lo wdile, cha' bi zoa no benne' chizjwe' le'. Bi zoa no benne' gaze' lba uba ka', cha' bi gak gawe' da' zbiagak lba ka'. Bi zoa no benne' gape' zila' ka', cha' bi gak ye'je' niže' chégakba'. ⁸ Bi géklele la' nedza' zchalja' ki. Lezka' zna da' nyejw le'e yiche lo da' bsedle Moisés. ⁹ Lo dan' bsedle Moisés na' nyejw le'e yiche da' znan: “Bi ko'o do yixjw žoa'a beže kate' zlejba' zoa' stribe.” Bchalj Dios da' ni, kégeze dan' že' laže'e beže ka', ¹⁰ san nich yebélenžon žo'o. Che len nyejwn le'e yichen', na' benne' zga'ne' beže, na' lezka' benne' žone' ga zlej beže zoa' striben', žoptie' žala' wxén láže'gake' sí'gake' che da' zla' lo yežlyón'. ¹¹ Na'a, cha' bento' neto' žin gan zoale le'e, dan' naken ka' žin žaz, dan' naken che Dios Be' La'y, Ćžéklele bi žala' yebélenlto' to da' do' da' den chele kan žebélenle to benne' žaz ža'n da' zlapa'? ¹² Yezika' benne' ka', benne' zzejní'igekle' le'e, žebélengekle' da' den chele. ĆBi žála'že neto' yebélenlton'?

Batkle bebélenlto' da' ni da' nzi' lo na'ton', san bzoelto' yógo'te da' ki nich gak wchaljto' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'. ¹³ Nnézkzelele

kan žak chegak benne' ka' žóngake' žin che yodo', žebélengekle' da' ka' znéjzwgak benách che yodo'. Lezka' bxož ka', benne' zdégake' žen chegak bia beže ka' lo bkog la'y che Dios, žáwgake' beła' chegak bia beže ka'. ¹⁴ Lezka' bdixjw Xanžon' kan žala' gak chegak benne' ka' zcháljgake' diža' chawe'. Benne' ka' žebélengekle' da' zcháljgake' žala' wáwgake' légake'. ¹⁵ Neda' batkle bebélenla' da' ni da' nzi' lo na'a, na' da' ni da' zzoja' le'e yiche ni, bi naken nich nnabla' no benne' bi da' wnezjwe' chia'. Zka'n zen kwina' dan' bi be zzi'a kate' zchalja' diža' chawen'. Yénežela' gata' ka go'a latje no benne' nnie' chia' zchalja' diža' chawen' dan' nazjwa'.

¹⁶ Bi yo'o lo na'a wká'n zen kwina' dan' zchalja' diža' chawen', dan' žon byenen wchaljan'. Da' nyáche'le'e gaken chia' neda' cha' bi wchalja' diža' chawen'. ¹⁷ Chela' zchalja' diža' chawen' dan' žénekezela', gak nnaba' lazjwa', san žon byenen wchaljan', dan' naken to da' besbaga' Dios neda' gona'. ¹⁸ ¿Bizkze yebélenla' cha'? Žebela' dan' bi nazjwa' kate' zchalja' diža' chawen'. Bi žebélenla' dan' yo'o lo na'a dan' zchalja' diža' chawen'.

¹⁹ Na'a, la'kze bi nak nitó benne' xana', ba ben kwina' ka to benne' ndo'w chegak yógo'te benách ka' nich gak gona' ga yelagak bałe benách ka'. ²⁰ Kate' zcháljlēna' benne' judío ka', žon kwina' ka to benne' judío nich gak gona' ga yelagak benne' judío ka'. Benne' judío ka' žóngake' kan zna da' bsdle Moisés. Che len žon kwina' ka to benne' žone' kan zna xtiže'e na', la'kze bi yoa'a lo na' xtiže'e na'. Ki žona' nich gak gona' ga yelagak benne' ka' žóngake' kan zna xtiže'e na'. ²¹ Kate' zcháljlēna'

benách zi'to' ka', benne' ka' bi yó'ogake' lo na' da' bs-
 edle Moisés, žon kwina' ka to benne' zi'to' na', nich
 gak gona' ga yelágake'. Bi zka'na' ka'ze da' wnná
 Dios. Neda' žona' kan z_nna xtiža' Benne' Criston'.
 22 Žon kwina' ka to benne' bi nak dot li laže' kan
 žejli'e che Benne' Criston' nich gak gona' ga yela-
 gak benne' ka' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake'
 chie' le'. Žon kwina' kan zej nak yógo'te benách
 ka' nich gak gona' ga yelagak ba_{le} benne' ka'. 23 Lo
 yógo'te da' žona', žona' ga gak yéngkle benách ka'
 diža' chawen', nich gak yebélenla' lé'gake' tzen diža'
 chawen'.

24 Ba nnézkzelele kan žongak benne' ka' žítjgake'
 lo witje. Žxíte'gake' yógo'tegake', san toze benne'
 yebélenle' latje blo. Lezka' žala' gonle le'e xchin
 Dios, gonle kan žongak benne' ka' žítjgake' lo witje,
 nich gak yebélenlele da' yebí'i Dios chele. 25 Yógo'te
 benne' ka', kate' zpa' kwíngake' nich gak chítjgake'
 lo witje, z_nna bia' kwíngake' lo yógo'te da' žóngake'.
 Žóngake' ki nich sí'gake' to da' naken zin da' nitlen,
 san si'žo žo'o to da' yebé_lentezelžon. 26 Che len,
 naka' neda' ka to benne' dot laže'e žxíti'e. Lezka'
 naka' ka to benne', dot laže'e zdile', na' bi zdi'a da'
 nitze. 27 Kan žon to benne' žliže' benne' ka' nich
 chejtítjgake' lo witje, lezka' žona' neda', na' zchajja'
 nich yelagak benách ka'. Bennen' žitje' lo witje
 žone' ga gak be_la' žen chie' wa_le, na' z_nna bi'en.
 Lezka' žona' neda', nich bi wnita' latje chia' lo žin
 che Dios.

10

Bi žala' wká'n zenžo lo'a ka'

1 Žénela' wzejni'ila' le'e, zí'na'do' ka', kan gok chegak xa wdé cheto' ka'. Dios bzoe' to bejw da' wló'on zol yógo'tie' katen' Moisés bchi'e légake' nich žóygake' lo yežlyó Ejipto. Lezka', yógo'tie' wdégake' gachje láwe'le niso' tzen len Moisés na'. 2 Lo bejw na', na' lo nison', gok chégake' kan žak che to benne' žezóe' nis. Dan' goken chégake' gok bian' gókgake' toze len Moisés na'. 3 Lezka' yógo'tie' bdáwgake' yet xtildon', dan' bnezjw Dios Be' La'y chégake' lo latje dach. 4 Yógo'tie' wé'jgake' nisen' dan' bnezjw Dios Be' La'y chégake', dan' wé'jgake' nisen' dan' bžojen le'e yej na' da' bloe'e law Dios Be' La'y, yej na' wbánlengake' légake'. Kan gok yej na' nakkze Benne' Criston', dan' nbánlenžo Le'. 5 La'kze goken ki, bi wyáz laže' Dios yógo'tie'. Che len gótgake' lo latje dach na'.

6 Yógo'te da' ki naken to da' žsedlen žo'o, nich bi se láže'žo da' kegle, kan wzé láže'gaken' légake'. 7 Bi žala' wká'n zenžo lo'a ka', kan bengak bałe benne' ka'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Wže'gak benne' ka' nich we'j bdáwgake', na' bezó žá'gake', na' béngake' lni che lo'a na'." 8 Bi žala' gonžo da' kegle, kan bengak bałe benne' ka' da' kegle, na' to žaze gótgake' chonne-žoa mile'. 9 Bi žala' si' bia'žo Xanžon', kan wzí' bia'gak bałe benne' ka' Le', na' gótgake' dan' bdáwya'agak bele snia ka' légake'. 10 Lezka', bi žala' nnežo che Dios kan wnnegak bałe benne' ka' chie' Le', na' to wbás che ya'abá bžia yi'e légake'.

11 Yógo'te da' ki da' gókgaken chegak xa wdé cheto' ka', žsédgeklen žo'o, na' zej nyejwn le'e yiche la'y nich wchébegen žo'o, dan' ba zoažo ža kate'

za' yesyóž Dios che yežlyó nga. ¹² Che len, no benne' žekle' nake' benne' wale, žala' gape chi'i kwine', nich bi chixle'. ¹³ Kan nak da' zzi' bia' le'e, lezka' žaken chegak yógo'te benách ka'. Dios žone' kan zñne', na' bi we'e latje bi da' si' bian' le'e da' bi gak sóeelen, san kate' bi da' si' bian' le'e, na' wlo'e'ele' le'e kan žojle lo na' da' xiwe', nich gak sóeelen.

¹⁴ Che len, zí'na'do' ka', bi wká'n zenle lo'a ka'. ¹⁵ Zcháljlēna' le'e kan zcháljlēna' benne' ka' žejní'igekle'. Le wchi'a laže' da' nnia' na'a. ¹⁶ Kate' zñnablžo Dios gon la'ye' da' že'jžo kate' žezá' láže'žo kan got Benne' Criston', dan' že'jžon zlo'e'elen nakžo toze len Benne' Criston', na' žebélenlžo da' bene' katen' blalje' xchene', na' gote' le'e yag kroze. Lezka', yet xtilen' da' zzožžon, na' žawžon, zlo'e'elen žónlenžo Benne' Criston' tzen, dan' žebélenlžo da' bene' katen' bdie' belá' žen chie' lo wlažžo žo'o. ¹⁷ La'kze benne' zan nakžo, yógo'težo žawžo toze yet xtilen', da' zlo'e'elen nakžo toze len toze Bennen', na' che len nakžo ka toze benne'.

¹⁸ Le wia nga kan žongak benne' Israel ka'. Žáwgake' law Dios da' zdégake' lo bkog la'y chie', na' dan' žáwgake' zlo'e'elen zej nake' toze len Dios. ¹⁹ ¿Bizkze zejlás da' zñnia' nga? Bi zñnia' zej nape lo'a ka' yela' wak, na' da' zdegak benách ka' lo bkog chegak lo'a ka' bi napen yela' wak. ²⁰ Ki zñnia': benne' ka' bi zej nónbie' Dios, da' zdégake' lawgak lo'a ka', zdégaken' lawgak be' xiwe' ka', na' kege law Dios. Žénela' bi gakle toze len be' xiwe' ka'. ²¹ Bi gak ye'jle dan' zlo'e'elen nakžo toze len Xanžon', na' lezka' dan' wlo'e'elen nakle toze len be' xiwe' ka'. Bi gak gawle dan' zlo'e'elen žónlenžo Xanžon' tzen,

na' lezka' dan' wlo'e'elen žónlenle be' xiwe' ka' tzen.
 22 ¿Gonžo ga ge'ele Xanžon' žo'o? ¿Žéklele nápžele
 yela' wak ka da' nape' Le'?

Da' žala' gonžo dan' nži'ilžo lježžo ka'

23 Nak dot da' li da' znnan: “Yógo'te nzi' lo na'žo
 gonžon.” Na'a, neda' znnia': kege yógo'ten žala'
 gonžon. Yógo'te nzi' lo na'žo gonžon, san kege
 yógo'ten gonen ga gakže dot li laže' kan žejle'žo
 che Benne' Criston'. 24 Žala' we' láže'žo gonžo da'
 gonen ga gak chawe' chegak lježžo ka', na' kégeze
 da' gonen ga gak chawe' che la' kwínzežo.

25 Bíte'teze da' žóte'gak benách ka' lawe' ya'a, wak
 gawlen, na' bi be žala' nnable chen, nich bi kwe'
 zede lázdo'le. 26 Nyejw le'e yiche da' znnan: “Che
 Xanžon' nak yežlyó nga, na' lezka' yógo'te da' zej
 nnita' yežlyó nga.”

27 Cha' to benne' wliže' le'e, benne' bi žejli'e che
 Dios, nich yidle liže', na' yénelele chejle, le ye'j le
 gaw bíte'teze da' wkoé'e lawle, na' bi be nnable
 chen, nich bi kwe' zede lázdo'le. 28 Cha' no benne'
 yi'e le'e: “Da' ni bdégake' lawgak lo'a ka'” bi gawlen
 nich gak chawe' che bennen' bloe'elen' le'e, na' nich
 bi kwe' zede lázda'we'. 29 Znnia': “Nich bi kwe' zede
 lázdo'w bennen' bloe'elen' le'e” na' kege nich bi kwe'
 zede lázdo'le le'ekze.

Wak no benne' nnable' neda', na' nne': “¿Biz
 chen' žala' wzóa' chela'ale da' nzi' lo na'a gona' dan'
 zbe' zeden lázdo'w benne' yoble?” 30 Lezka' gak
 nna bennen': “Cha' yapa' Dios: žóxkeno', ni'a che
 da' žawa', ¿biz chen' yesbaga' no benne' neda' zia
 ni'a che da' žawan'?” 31 Ka nak bi da' ye'j gawle,
 o bíte'teze da' gonle, le gon yógo'ten nich ga'n zen

Dios. ³² Bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' judío ka', na' bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', na' bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' ka' zej nake' che Dios. ³³ Le gon kan žona' neda', kan že' laža'a gona' da' chaz láže'gak yógo'te benách ka', na' bi že' laža'a gona' da' yebélenla' nedza', san da' yebélengekle yezika' benách ka' nich yelágake'.

11

¹ Le gon kan žona' neda', kan neda' lezka' žona' kan ben Benne' Criston'.

Da' žala' gongak no'le ka' zej nake' che Jesús

² Žapa' le'e ba la'ne, zí'na'do' ka', dan' žejsá' láže'tezle neda', na' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' bdia' lo na'le. ³ Na'a, žénela' chejní'ilele nak Benne' Criston' Xangak yógo'te benne' byo ka', na' benne' byon' nake' xan zo'le', na' Xažo Dios nake' Xan Benne' Criston'. ⁴ Cha' no benne' byo zcháljlene' Dios, o zchalje' lo wláz Dios, na' nxoe' zlap'e'e, zka'ne' Benne' Criston' ka'ze. ⁵ Na'a, cha' to no'le zcháljlene' Dios, o zchalje' lo wláz Dios, na' bi be nxoe' yichje', zka'ne' benne' byo chie' ka'ze, na' naken chie' kan nak che to no'le le'e, no'len' nžog yicha' yichje'. ⁶ Cha' bi be nxoa no'len' yichje', žala' chog yicha' yichje'. Cha' gon ga yedoe'ele no'len' cha' no benne' choge' yicha' yichje', na' žala' bi xoe' yichje'. ⁷ To benne' byo bi be žala' xoe' yichje' kate' zle'e law Dios, dan' nake' lo Dios, na' dan' nak benne' byon' zloe'e law yela' zen che Dios, san da' nak no'len' zloe'e law yela' zen che benne' byo chien'. ⁸ Katen' Dios bene' benne' ka',

bi wleje' benne' byon' lo no'le. No'len', lo benne' byon' wleje' le'. ⁹ Lezka', bi ben Dios benne' byon' nich yebélenle no'len' le', san bene' no'len' nich yebélenle benne' byo chie' le'. ¹⁰ Che len, no'len' žala' xoe' yichje' da' zloe'elen zoa no benne' byo nake' xane' dan' zwiagak wbás che ya'abá ka' žo'o. ¹¹ Na'a, law Xanžon', žon byenen soa to no'le che benne' byo, na' lezka' soa to benne' byo che no'le. ¹² Kan ben Dios, wleje' no'len' lo benne' byon', lezka' na'a, benne' byo nájlene' no'le, na' yógo'te zžóygaken lo na' Dios.

¹³ Le wchi'a laže' la' le'eze. ¿Žala' wchaljen to no'le Dios, na' bi be xoe' yichje'? ¹⁴ ¿Bi žsedle yela' nakze che benách, žala' yedoe'ele benne' byon', cha' žoe'e latje tonn yicha' yichje'? ¹⁵ Na'a, cha' ntonn yicha' yichj no'len', naken yela' xtan chie', dan' benn Dios yicha' yichje' nich yesbinen yichje'. ¹⁶ Cha' zoa no benne' yénele' wži'e che da' ni, kíte'ze nzi' lo na'to' žonto', na' tlebe kan žongak yógo'te kwe' benách ka' che Dios.

Da' že'j žawžo nich yesá' láže'žo kan got Xanžo

¹⁷ Bi žapa' le'e ba la'ne kan nak da' wzejni'ila' le'e na'a. Da' žonle katen' zdoble che Benne' Criston', bi žonen ga žak chawe' chele, san žonen ga žak chele da' zinnj. ¹⁸ Zzo lawa' zzejni'ila' le'e da' ni da' zžéngkle benách ka' neda', na' zmnágake' kate' zdoble che Benne' Criston', nžoj chóplele, na' žejli'a ki naken. ¹⁹ Žon byenen nníta'lengak benne' ka' le'e, benne' ka' žsédgekle' da' wen laže', nich gak bia'gak benne' ka' zej nake' da' li benne' ka' che Benne' Criston'. ²⁰ Che len, kate' zdoble, dan' že'j žawle tzen bi naken da' že'j žawžo nich yesá' láže'žo kan got

Ḫanžon'. ²¹ Ki naken dan' žon byenle to tole že'j žawle da' nwa'le che chele kate' že'j žawle tzen, na' che len zdonle bálele, na' yebálele že'j žawle na' zejte zzóžlele. ²² ěBi zoa ližle gan gak ye'j gawle? Kan žonle, zka'nle benách ka' che Dios ka'ze, na' žonle ga žedoé'egekle benne' ka' bi be de chégake'. ěBižkze yapa' le'e? ěGapa' le'e ba la'ne? Bi žapa' le'e ba la'ne kan nak da' ni da' žonle.

²³ Ḫanžo na'kze bdie' lo na'a dan' bsdla' le'e, kan ben Ḫanžo Jesusen' yelen' katen' to benne' bdie' Le' lo na'gak benne' ka' bétgake' Le'. Bexwe' yet xtil, ²⁴ na' wdé gože' Dios: “Žóxkeno” na' bzožjen', na' wnné': “Le gawn. Da' ni naken xpeła'a da' nzožjen lo wlažle le'e. Le gon ki nich chejsá' láže'le kan gak chia' neda'.” ²⁵ Ležka', wdé bdáwgaken', bexwe' to zíga'do', na' wnné': “Da' yožen zíga'do' ni naken xchena', da' žon chochen diža' kobe da' zka'n chawen'. Le gon ki yógo'te chi'i ye'jlen nich chejsá' láže'le kan gak chia' neda'.” ²⁶ Ki žala' gonle na' zejte ža yelá' Ḫanžon'. Yógo'te chi'i gawle yet xtil ki, na' ye'jle che zíga'do' ki, wloé'elele law kan got Ḫanžon'.

²⁷ Che len, kate' no benne' gawe' yet xtil ni, o ye'je' che zíga'do' ni che Ḫanžon', cha' bi žapen' ba la'ne, nbage'e zia dan' žone' doła', zka'ne' xpeła', na' xchen Ḫanžon' ka'ze. ²⁸ Che len, žala' wchi'a láže'žo la' kwínzežo to tožo, na' naž gak gawžo yet xtil ni, na' ye'jžo che zíga'do' ni. ²⁹ No benne' že'j žawen', bi žapen' ba la'ne cha' bi žákbe'ele' zloe'elen da' gok che beła' žen che Ḫanžon', na' žesbaga' kwine' doła' ni'a che da' že'j žawe'. ³⁰ Che len da'gak benne' zan ka' yižwé', benne' žónlengake' le'e tzen, na' zkwíde'gekle', na' benne' zan ba gótgake'. ³¹ Chela'

wchi'a láže'žo la' kwínzežo, bi gon byenen wchi'a láže' Xanžon' žo'o. ³² Cha' gon byenen wchi'a láže' Xanžon' žo'o, na' wsaka' zi'e žo'o, nich bi gon byenen choge' chežo gatžo katen' choge' chegak benne' ka' gátgake', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

³³ Che len, zí'na'do' ka', kate' doble nich ye'j gawle nich chejsá' láže'le kan got Xanžon', le kwez tole yetole. ³⁴ Cha' zoa no benne' zdone', žala' gawe' gan nak lo yo'o liže', nich bi gon byenen wchi'a láže' Dios le'e kate' doble. Zej nnita' yebałe da' ka' žonle, san wká'n chawa'a da' ka' katen' yedjwía' le'e.

12

Yela' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo

¹ Na'a, zí'na'do' ka', žénela' chejni'ílele kan zej nak yela' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo.

² Nnézkzelele kan goken katen' bi na' chejle'le che Benne' Criston', be'le latje bche'gak benách ka' le'e ga yoble. Bka'n zenle lo'a ka', da' ka' bi znnégaken. ³ Che len, zzejni'ila' le'e ki, na' znnia': ladjw yógo'te benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios Be' La'y, bi gak nitó benne' nne zi'e che Jesús, na' bi gak nitó benne' nne': “Jesús nake' Xanžo” cha' bi zoalen Dios Be' La'y le'.

⁴ Na'a, nža'gak to to da' ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo, san toze nak Be' La'y na'. ⁵ Lezka', nža'gak to to žin ka' da' zde Xanžon' lo na'žo, san toze nak Xanžon'. ⁶ Lezka' nža'gak to to yela' wak ka' da' napžo da' žónlenžo xchin Dios, san toze nak Xažo Dios, Bennen' žonne' chežo yela' wak ka' nich gonžo xchine'. ⁷ Dios žonne' che chežo to da'

nak bian' napžo yela' wak che Dios Be' La'y, da' žebélenlžon yógo'težo. ⁸ Dios Be' La'y znezjwe' yela' wak che to benne' nich wchalje' len yela' žejní'il, na' Be' La'y na'kze znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wchalje' lo yela' sina'. ⁹ Lezka', Dios Be' La'y na'kze znezjwe' yela' žejlé' che Benne' Criston' che yetó benne' nich bi da' gone', na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich yeyone' benne' yižwé' ka'. ¹⁰ Znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich gone' yela' wak ka' che ya'abá che Dios, na' žoe'e yetó benne' latje wchalje' lo wláz Dios, na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich gákbe'le' cha' be' da' yo'o to benne' naken che Dios o cha' naken che da' xiwe'. Znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wdíe' diža' yoblen' da' bi nsedle'. ¹¹ Yógo'te da' ki žon Dios Be' La'y na'kze, dan' znezjwe' yela' wak ka' che to to benne' kan žénekzele' Le'.

Yógo'težo nakžo ka toze benne'

¹² Kan nak toze beła' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej žian lo beła' žen chežo, san da' zan ka' da' zej žian lo beła' žen chežo zej naken toze len beła' žen chežo, lezka' naken che Benne' Criston'. ¹³ Dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o, da' ni naken chežo ka to da' bezoažo nis, da' nak bian' nakžo ka toze benne', la'kze nakžo benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', na' lezka' benne' ndo'w ka', na' benne' ka' bi zej ndo'e. Yógo'težo, Dios bi'e žo'o latje si'žo da' znezjw Dios Be' la'y na'kze chežo.

¹⁴ Na'a, ka nak beła' žen chežo, da' zan da' zej žian lo beła' žen chežo, na' kege tozen. ¹⁵ Chela'

gak wchálj ní'ažo, wak nnan: “Dan' bi naka' na' benne' ni, bi naka' chie'” da' ni bi gonen ga bi naken chie'. ¹⁶ Chela' gak wchálj nagžo, wak nnan: “Dan' bi naka' yej lawe', bi naka' che benne' ni” da' ni bi gonen ga bi naken chie'. ¹⁷ Chela' nak dot belá' žen chežo yej lawžo, ¿nakxkze gak yenlžo? Chela' nak doten nagžo, ¿nakxkze gak le'el zína'žo? ¹⁸ Na'a, Dios bzoe' yógo'te da' ka' da' zej žian lo belá' žen chežo kan gónekzele' Le'. ¹⁹ Chela' nak toze da' žian lo belá' žen chežo, na' biž soa belá' žen chežo. ²⁰ Na'a, kan nakžo, da' zan da' zej žian lo belá' žen chežo, san toze belá' žen nakžo.

²¹ Che len, yej lawžo bi gak yen' na'žo, na' nnan: “Bi žon byenen sóaleno' neda'.” Lezka', yichjžo bi gak yen' ní'ažo, na' nnan: “Bi žon byenen sóalenle neda'.” ²² Na'a, da' ka' da' zej žian lo belá' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nkwíde'žen, da' ki žon byénežen kwiágaken lo belá' žen chežo. ²³ Lezka', da' ka' da' zej žian lo belá' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nakžen ka'ze, da' ki zwákwžežon chawe', na' da' ka' žeklžo bi žala' la' lágwaken, zwákwžežon xtan. ²⁴ Bi žon byenen gonžo ki che da' ka' zej nakže xtan che da' ka' da' zej žian lo belá' žen chežo. Dios bene' belá' žen chežo, na' bene' ga záka'že da' žeklžo žo'o nakžen ka'ze. ²⁵ Ki bene', na' bi nžoj chóplegak da' ka' da' zej žian lo belá' žen chežo, dan' žape chí'igaken ljéžgaken ton yetón. ²⁶ Cha' gak zi' to da' žian lo belá' žen chežo, gaggak zi' tzen len dan' yógo'te da' ka' da' zej žian lo belá' žen chežo, na' cha' to da' žian lo belá' žen chežo, zoa bi da' žebélenlen, na' yógo'te da' ka' da' zej žian lo belá' žen chežo žebélengeklen tzen len dan'.

²⁷ Na'a, le'ekze nakle toze len belá' žen che Benne'

Criston', na' to tole nakle ka to da' ka' da' zej žian
 lo be_la' žen chien'. ²⁸ Lezka', ladjw benách ka' che
 Benne' Criston', Dios bnnite' benne' ka' žóngake'
 xchine'.

Ga nežw bnnite' benne' wbás ka' che Benne'
 Criston'.

Ga bežope bnnite' benne' ka' zcháljgake' lo wlaze'
 Le'.

Ga beyonne bnnite' benne' ka' žsédgekle' benne'
 chie' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žóngake' ye_la' wak che
 ya'abá ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žeyóngake' benne' yižwé' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žáklengake' lježžo ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žloé'egekle' žo'o žin da'
 gonžon.

Naž bnnite' benne' ka' zcháljgake' diža' yoble da' bi
 zej nsedle'.

²⁹ Kege yógo'tie' zej nake' benne' wbás ka' che
 Benne' Criston'. Kege yógo'tie' zcháljgake' lo wláz
 Dios. Kege yógo'tie' žsédgekle' benne' chie' ka'.
 Kege yógo'tie' žóngake' ye_la' wak che ya'abá ka'.

³⁰ Kege yógo'tie' nzi' lo ná'gake' yeyóngake' benne'
 yižwé' ka'. Kege yógo'tie' zcháljgake' diža' yoble da'
 bi zej nsedle'. Kege yógo'tie' zdégake' diža' yoble da'
 bi zej nsedle'. ³¹ Le we' laže' si' lo na'le ye_la' wak ka'
 da' záka'gakžen. Na'a, wloe'ela' le'e to da' záka'žen ka'
 yógo'te da' ki.

13

Žala' ži'ilžo lježžo kan Jesús nži'ile' žo'o

¹ La'kze zchalja' xtíža'gak benách ka' da' bi nsedla',
 na' lezka' xtíža'gak wbás che ya'abá ka', san cha'

bi nži'ila' lježa', dan' zchaljan' bi záka'žen ka žaxto' da' žon to bžejw da' zkwěžžon o da' žon to ya da' ztilžon len lježen. ²La'kze nzi' lo na'a wchalja' lo wláz Dios, na' nich chejni'ila' yógo'te da' zej ngachen', na' yógo'te diža' che yela' žejní'il, na' la'kze nak dot li laže' kan žejli'a che Dios, na' zejte gak yeká'a ya'a zen ka', san cha' bi nži'ila' lježa', bi be zaka'a neda'. ³La'kze chisa' dot da' de chia' nich wawa' benách yache' ka', na' la'kze wdía' beła' žen chia' ga wzeygak benách ka' len dan' naka' toze len Benne' Criston', san cha' bi nži'ila' lježa', bi yebélenla' dan' žona'.

⁴No benne' nži'ile' lježe':

Zbeze' zen laže', na' nake' ži'i laže'.

Bi zge'ele' lježe'.

Bi zka'n zen kwine', na' bi žon kwine' benne' blo.

⁵Bi žone' da' kegle, na' bi zdan laže'e yela' gape.

Bi zža'atie', na' bi žejśá' laže'e da' zinnj da' ben no benne' chie'.

⁶Bi žebele' kate' no benne' žone' da' kegle.

Žebele' kate' no benne' znne' da' nak dot da' li.

⁷Zzoele' bíte'teze da' gon lježe' chie'.

Žejlé'teze' che lježe', na' žxen láže'teze' gon lježe' da' nak chawe'.

Zbézteze' zen laže'.

⁸Yela' nži'il batkle te chen. Te che da' nzi' lo na'gak benách ka' wcháljgake' lo wláz Dios. Žin ža katen' biž gata' lo na'gak benách ka' wcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', na' te che yela' žejní'il chegak benách ka'. ⁹Láte'ze žejni'ilžo na'a, na' láte'ze zchaljžo lo wláz Dios. ¹⁰Kate' žin da' naken dot li laže', naž yeyóž che da' naken láte'ze.

11 Katen' goka' xkwide', bchalja' ka to xkwide', na' wlék yichja' ka to xkwide', na' wzá' laža'a ka to xkwide'. Kate' bgola', na' bka'na' da' zej naken che bi' kwide' chia'. 12 Na'a da' zle'elžo nakzen ka da' zle'elžo kate' zwia kwinžo to lo yej wan. Bi zle'elžo dot kan naken. Ža da' za' le'elžo yógo'te dot kan zej naken. Na'a nónbi'a láte'ze. Ža da' za' gónbi'a yógo'te kan Dios na'kze nónbi'e neda'. 13 Na'a, nníta'tezgak yela' žejlé' che Dios, na' yela' žxen laže' Dios, na' yela' nži'il. Zej nnita' da' chonne ki, san da' záka'že naken yela' nži'il.

14

Yela' wak da' žonn Dios Be' La'y chežo da' záka'žen

1 Le gon byene ží'ilele lježle ka', na' le we' laže' si'le yela' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' da' naken blo, yela' wak wchaljle lo wláz Dios. 2 No benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', kege benách ka' zcháljlene'. Dios zcháljlenze', dan' bi zoa nitó benne' žejni'ile' da' znne'. Dios Be' La'y žoe'e bennen' latje zchalje' kan zej nak da' ka' zej ngache' che Dios. 3 Bennen' zchalje' lo wláz Dios, zcháljlene' benách ka' nich gakže dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Žon choche' légake', na' žeyón zene' légake'. 4 Bennen' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle' žon choche' la' kwinze', san no benne' zchalje' lo wláz Dios žon choche' yógo'te benách ka' che Benne' Criston'.

5 Žak laža'a wchaljle yógo'tele diža' yoble da' bi nsédlele, san da' žénežela' naken wchaljle lo wláz Dios. Žebélenželžo da' znna to benne' zchalje' lo wláz Dios ka' žebélenlžo da' znna to benne' zchalje'

diža' yoble da' bi nsedle', cha' bi zoa no benne' gak wdíe' diža' yoblen' da' bi nsedle', nich gon choche' benách ka' che Benne' Criston'. ⁶ Che len, zí'na'do' ka', kate' la'a gan zoale, cha' wcháljlēna' le'e diža' yoble da' bi nsedla', bi be yebélenlelen. Yebélenlele toze dižan' da' wcháljlēna' le'e da' bloe'el Dios neda', o diža' da' wzejni'ilen žo'o, o diža' da' wchalja' lo wĺáz Dios, o diža' da' wsedlen žo'o.

⁷ Lezka' žaken che da' ka' žóngaken žaxto', da' ka' bi zej nnita' nbángaken, kan nak bžejw da' zkwěžžon, o kan nak gitarra. Cha' bi žólgaken kan žala' gólgaken, žnakxkze gónbia'žo biz da' žólgaken, dan' žol bžejw na', o gitarra na'? ⁸ Cha' bi kwež kan žala' kwež lozban' da' žližen benne' ka' lo wdíle, žnozkze benne' wpá' kwine' nich cheje' lo wdílen'? ⁹ Lezka' žaken chele. Cha' len lóže'le zchaljle diža' da' bi zej nsedle benách ka', bi chejní'igekle' da' wchaljle. Ki gaken, dáche'ze wchaljle. ¹⁰ Da' li zej nnita' da' zan diža' yoble yežlyó nga da' ka' zchaljgak da' zan kwe' benách zi'to' ka', na' zej nnita' benách ka' žejní'igekle' to to diža' yoble ka'. ¹¹ Na'a, cha' bi žejni'ila' diža' da' zchalj to benne', gaka' ka to benne' zi'to' law bennen' zchalje', na' le' gake' lawa' neda' ka to benne' zi'to'. ¹² Lezka' naken chele. Že' láže'le'ele si'le da' žonn Dios Be' La'y chežo. Che len, le we' láže' si'le da' ka' góngaken ga gákgakže choch benách ka' che Benne' Criston'.

¹³ Che len, no benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle' žala' nnable' Dios wnezjwe' le' yela' wak wdíe' diža' yoble dan' zchalje'. ¹⁴ Kate' žliža' Dios, cha' zchalja' diža' yoble da' bi nsedla', lo be' nakkza' cháwe'do' žliža' Dios, san dan' bi žejni'ila' da' znnia', lo yela' žejní'il chia' bi žebélenla' dan'

zchalja'. ¹⁵ ¿Nakxkze žala' gona' cha'? Wliža' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yela' žejní'il chia' wliža'-ne'. Goła' da' we lawa' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yela' žejní'il chia' goła' da' we lawa'-ne'. ¹⁶ Cha' toze lo be' nakkzo' žliž la'yo' Dios, na' cha' zoa to benne' žénzele' chio', san cha' bi žejni'ile' dan' zchaljo', ¿nakxkze gak nne': "Ka'kze gaken" ni'a che dan' zchaljo', kate' ži'o Dios: "Žóxkeno'?" ¹⁷ Wákelja cháwe'do' zchaljo', kate' ži'o Dios: "Žóxkeno'." Cha' bi žejní'il bennen' ženle' da' zchaljo', bi be yebélenlen'. ¹⁸ Žapa' Dios: "Žóxkeno'" dan' zchaljža' diža' yoble da' bi nsedla' ka yógo'tele. ¹⁹ Lawgak benách ka' che Dios yénežela' wchalja' gáyo'ze diža' da' gak chejní'igekle benách ka' ka da' zan gaywá' diža' yoble da' bi nsedla', na' da' bi gak chejní'il nitó benne'. Gak wsedla' yezika' benách ka' toze cha' chejní'igekle' dan' wchalja'.

²⁰ Zí'na'do' ka', bi gakle ka xkwide' ka' kan nak da' zza' láže'le. Le gak ka xkwide' ka' nich bi gonle da' kegle, san le gak benne' ka' ba zej ngole' kan nak da' zza' láže'le. ²¹ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Len diža' yoble, na' len žoá'agak benách zi'to' ka' wcháljlena' benách ki. La'kze gona' ki, bi wzé nággake' xtiža'a." Ki zna Xanžon'. ²² Ki naken, Dios žoe'e žo'o latje zchaljžo diža' yoble da' bi nsedlžo nich gaken to da' nak bian' lawgak benách ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege lawgak benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. Žoe'e žo'o latje zchaljžo lo wlaze' Le' da' žala' si'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege benne' ka' bi žejlé'gake' chie'. ²³ Che len, kate' doble tzen, yógo'tele le'e, nole nakle che Benne' Criston', cha'

wchaljle diža' yoble da' bi nsédlele, na' cha' chazgak benne' ka' zej nsedle' láte'ze, o benne' ka' bi na' chejlé'gake' che Benne' Criston', ěbi nnágake': "Nyał yichjle"?" ²⁴ San cha' yógo'tele wchaljle lo wĺáz Dios, na' cha' cho'o to benne' bi žejli'e che Benne' Criston', o to benne' nsedle' láte'ze, na' gákbe'ele' nbage'e zia, na' Dios wchi'a laže'e le'. Ki gákbe'ele' dan' yenle' diža' da' wchaljle yógo'tele. ²⁵ Gákbe'ele' kan nak da' zza' laže'e, dan' bgachen', na' wzóa zibe', na' wká'n zene' Dios, na' nne': "Da' li Dios zóalene' le'e."

Kan žala' gonžo gan zdožo che Jesús

²⁶ Che len, zí'na'do' ka', kate' zdoble che Benne' Criston', to benne' zóalene' le'e žole' to salmo, na' yetóe' žsedle' le'e to da' nsedle', na' yetóe' zloe'ele' le'e to da' bloe'el Dios le', na' yetóe' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' yetóe' zdie' diža' yoblen' da' bi nsedle'. Yógo'te da' gonle žala' gaken da' yebélengekle benne' ka' zdóbgake' che Benne' Criston'. ²⁷ Kate' nníta'gak benne' ka' ga na', benne' ka' zcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', bi žala' wchaljgak ki benne' zanže ka chope chónnzele. Gak wchálj toze bennen', na' te na' gak wchalje' yetóe', san žon byenen soa no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele. ²⁸ Cha' bi gak no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele, na' bennen' zchalje' diža' yoblen' da' bi nsédlele, žala' soe' žize gan ndoble, na' gak wcháljlene' Dios len dižan' lo yichj lázda'we'. ²⁹ Lezka', benne' ka' zcháljgake' lo wĺáz Dios žala' wcháljgake' chope chonnze', na' yezika' benne' ka' zcháljgake' lo wĺáz Dios žala' wchi'a láže'gake' da' zchalj bennen'. ³⁰ Cha' Dios wloe'ele' to benne' ži'e

ga na' da' z_nna x_tiže'e dan' zchalj bennen', na' žala' soa žize bennen' zchalje'. ³¹ Yógo'tele gak wchaljle lo w_láz Dios to tole nich wsédlele yógo'tele, na' gake choch yógo'tele. ³² Benne' ka' zcháljgake' lo w_láz Dios gak nna biá'gake' kwíngake', na' kwé'gake' žize. ³³ Kege Dios žone' ga žonžo žo'osbé, dan' žénele' Le' gá'n_lenžo lježžo ka' cháwe'do', kan žone' gan zej nnita' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston'.

³⁴ No'le chele ka' žala' kwé'gake' žize gan z_doble. Bi nzi' lo ná'gake' wcháljgake' ga na'. Žala' kwé'gake' gaxjw laže' kan z_nna x_tiža' Dios. ³⁵ Cha' žénegekle' chejní'igekle' yelate', žala' nnábgekle' benne' byo che chégake' kate' ne nníta'gake' lížgake'. Bi žala' wchaljgak no'le ka' gan z_dobgake' che Dios.

³⁶ ¿žéklele le'e Dios bnezjwe' x_tiže'e lo na'le le'eze? ¿žéklele le'e bžin x_tiža' Dios chezle le'e? ³⁷ Cha' zoa to benne' ládjwle, benne' žekle' zchalje' lo w_láz Dios, o žekle' zoalen Dios Be' La'y le', benne' ni žala' si' lo ne'e nak da' zzoja' chele le'e yiche ni da' b_sedle X_anžon'. ³⁸ San cha' bi wzé nage' diža' ni, bi žala' wzé nagle le'e che bennen'.

³⁹ Che len, z_l'na'do' ka', le we' laže' wchaljle lo w_láz Dios, na' bi wséjwle x_nez no benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle'. ⁴⁰ Žala' gonžo yógo'te kan nak chawe', na' kan žala' gaken.

15

Kan gok, bebán Benne' Cristo lo yela' got

¹ Na'a, z_l'na'do' ka', wzenla' le'e kan nak diža' chawen' da' bchalja' gan zoale, dan' wzí' lo na'le, na' žonen ga nakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. ² Ni'a che dižan' yelale, cha' gonle kan

znna diža' chawen' dan' bchaljan' gan zoale, cha' da' li bejle'le che Benne' Criston'.

³ Kate' bžina' gan zoale da' nežw chi'i bdia' lo na'le da' bde Dios lo na'a neda'. Ki znnan: "Got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o dan' wbága'žo doła'." Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen benen'. ⁴ Lezka' znnan: "Bgache'e lo yežw ba, na' kate' bza'a chonne ža, na' bebane' lo yela' got" kan lezka' nyejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen goken chie'. ⁵ Wdé bebane' bloe'e law Benne' Criston', na' Bedon' ble'ele' Le', na' wdé na', benne' chežinno wbás chie' ka' blé'egekle' Le'. ⁶ Naž Benne' Criston' bloe'e lawe' lawgak benne' zanže ka gayo' gaywá' lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' chie' Le', kate' ne zej ndobe' tzen. Yógo'te lježžo ki nníta'gake' nbángake' na'a, la'kze bale' ba gótgake'. ⁷ Naž Jakob ble'ele' Le', na' wdé na' bloe'e lawe' lawgak yógo'te benne' wbás chie' ka'.

⁸ Kate' ze lawte lezka' bloe'e lawe' lawa' neda'. Kan gok da' ni, naka' ka to xkwide' goljbe' kate' ba wdé ža žala' galjbe'. ⁹ Ki naken dan' nexjwa' neda' ka yógo'te benne' wbás chie' ka', na' bi naka' neda' zi gaka' wbás chie', dan' wžía laža'a benách ka' che Dios. ¹⁰ Na'a, ni'a che da' besbaga' Dios neda', naka' da' naka' na'a, na' kege da' nitze bene' chia' ki. Benža' neda' xchine' ka yezika' wbás chie' ka', la'kze kege žakze chia' bena' žin na'. Dios na'kze, lo yela' ži'i laže' chie', bkonle' neda' žin. ¹¹ Na'a, cha' bchalja' neda' o cha' bchaljgak yebale benne' ka', da' ni naken da' zchaljton', na' da' bejle'le le'e.

Yebanžo lo yela' got

¹² Zzoa lito' che Benne' Criston' kan bebane' lo yela' got. Cha' ki naken, žnakxkze znnale bálele

le'e: "Bi yebangak benne' gat ka'?" ¹³ Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston', ¹⁴ na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak da' zzoa lito', na' dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' Le'. ¹⁵ Lezka', chela' bi bebán Benne' Criston', žon láže'to' kate' zzoa lito' kan nak che Dios, na' znnato' besbane' Benne' Criston'. Chela' bi yebane' benne' gat ka', Dios bi besbane' Benne' Criston'. ¹⁶ Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston', ¹⁷ na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' Le', na' zej nga'n doła' da' nbága'le. ¹⁸ Lezka', benne' ka' ba gótgake', na' bejlé'gake' che Benne' Criston', to chi'ize gótgake' cha' bi bebane' Le'. ¹⁹ Cha' toze kate' ne zoažo nbanžo gak yebélenlžo Benne' Criston', nakže da' nyache' chežo ka da' nak chegak yógo'te benách ka'.

²⁰ Na'a, da' li bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' nake' Benne' nežw, bennen' bebane' to chi'ize ládjwgak yógo'te benne' ka' yebángake' to chi'ize lo yela' got. ²¹ Kan bla' yela' got ni'a che da' ben to benne', lezka', ni'a che da' ben yetó benne' bla' yela' yebán chegak benne' gat ka'. ²² Kan žatgak yógo'te benách ka' dan' zej nake' za'só Adán, lezka' yebangak yógo'te benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'. ²³ To toe' yebane' kan žala' gaken. Zga'ale bebán Benne' Criston', na' te na'a yebangak benne' ka' zej nake' chie' Le' katen' yel'é'e. ²⁴ Naž žin ža ze lawte ža kate' yeká' Benne' Criston' dot da' yo'o lo na' da' xiwe', na' dot yela' wnná bia' chen, na' dot yela' wak chen, na' wdíe' da' znná bi'e Le' lo na' Xažo Dios. ²⁵ Žon byenen nna bia' Benne' Criston' na' zejte ža ba bzoa Dios kate' yógo'te benne' ka',

benne' zží'igake' chie' Le', wzóa zíbgake' lawe' Le'.
 26 Da' zdá'baga' Le', da' wchinnje' kate' ze lawte,
 naken yela' got. 27 Dios ba bdie' yógo'te lo na' Zi'nen'
 nich nna bi'en. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:
 “Bdie' yógo'te lo ne'e nich nna bi'en.” Na'a, nak
 bia' bi bde kwine' lo na' Zi'nen', dan' nakkze' Le'
 Bennen' zdie' yógo'ten lo na' Zi'nen'. 28 Kate' žin ža
 na' kate' wdé Dios yógo'ten lo na' Benne' Criston'
 nich nna bi'en, naž Zi'nen' wdé kwine' lo na' Xažo
 Dios, Bennen' bdie' lo na' Zi'nen' yógo'ten, na' kate'
 ze lawte, Dios nna bi'e to chi'ize yógo'ten.

29 Bálele le'e žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'.
 Cha' žéklele bi yebangak benne' gat ka', žbiz chen'
 žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'?

30 Žon zož cheto' gatto' yógo'te ža. žBiz chen'
 žwe'to' latje gaken ki cha' bi yebanžo lo yela' got?
 31 Yógo'te ža žon zož gata'. Zzenla' le'e da' ni, ljéža'do'
 ka', dan' žaz laža'a da' bena'. Bena' ga žejle'le che
 Xanžo Jesús, Benne' Criston'. 32 Cha' bdíl_lena' bia
 snia ka' lo yež Éfeso dan' wnnazen chia', žbizkze
 yebélenla'? Cha' bi yebangak benne' gat ka', žala'
 gonžo kan znnagak benách ka': “Ye'j gawžo dan'
 gatžo wxé wižj.”

33 Bi we'le latje no benne' gon láže'le' le'e. Cha'
 si' lo na'le láte'ze da' wen laže', na' dotle yechólele.
 34 Le'yeyát laže', na' biž gonle doła' dan' bálele le'e bi
 nónbia'le Dios. Zchalja' ki nich gona' ga yedo'é'elele.

Kan gakžo kate' yebanžo lo yela' got

35 Wákelja no benne' nne': “žNakxkze yebangak
 benne' gat ka'? žNakxkze gak belá' žen chégake'
 kate' yelá'gake'?” 36 Le', benne' bi nnezle. Da' žazo'
 lo yo bi lan' cha' bi nitlen. 37 Da'žazo' lo yo naken

to binnedo'ze, cha' che zoa' scribe, o che yetó yixe' kwando'. Dan' žazo' bi naken yixe' kwando' da' žala' lan'. ³⁸ Dios žone' ga gak to to yixe' kwando' kan nonkze' chen. Kan nak to to binnedo' ka' žone' ga gak yixe' kwando' chen. ³⁹ Lezka', bi nak toze kan nak beła' che chegak yógo'te bia yixe' ka'. Zoa to beła' chegak benne' ka', na' yetó kan nak beła' chegak bia yixe' ka'. Yetó kan nak beła' chegak byinne ka', na' yetó kan nak beła' chegak bel ka'. ⁴⁰ Lezka' nža' beła' žen chegak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios ka' nak beła' žen chegak benne' ka' zej nnite'e yežlyó nga. Zoa to yela' xtan chegak benne' ka' zej nnite'e ya'abá che Dios, na' yetó kan nak yela' xtan chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. ⁴¹ Zoa to yela' xtan che wbíž, na' yetó che byo', na' yetó chegak belj ya'abá ka'. Yela' xtan che to belj ya'abá nžan' kan nak yela' xtan che yetó belj ya'abá. ⁴² Lezka' gaken kate' yebangak benne' gat ka'. Kate' zgache' to benne' lo yežw ba nake' to beła' žen da' kwia yin'. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize. ⁴³ Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to beła' žen ka'ze, na' da' zkwíde'len. Kate' yebane', naž gake' to da' xtan, na' da' wale. ⁴⁴ Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to beła' žen che yežlyó nga. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize ya'abá che Dios. Zoa to beła' žen che yežlyó nga, na' yetó kan gak da' cho'o be' nakkžžo.

⁴⁵ Nyejw le'e yiche la'y da' znan: “Benne' nežw, benne' wzóe' yežlyó nga, bennen' lie' Adán, Dios bene' le' benne' ban” san Bennen' wyaze' latje che Adán na', Benne' Criston', Dios bene' ga nake' Be' nbánlenžo. ⁴⁶ Bi bla' zga'ale Benne' nake' Be'. Bla' zga'ale bennen' wdape' yela' benachze chežo, na'

naž bla' Benne' nake' Be'. ⁴⁷ Bennen' wzóe' zga'ale', goke' yo. Bennen' bežope', Bennen' nake' Xanžon', bžoje' ya'abá che Dios. ⁴⁸ Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga zej nake' kan gok bennen' goke' yo, na' benne' ka' žala' chejnníta'gake' ya'abá che Dios gákgake' kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios. ⁴⁹ Kan de chežo na'a to bela' žen da' naken kan gok bela' žen che bennen' goke' yo, lezka' žala' yeyakžo kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios.

⁵⁰ Ki z̄nna da' ni da' žapa' le'e, z̄í'na'do' ka', z̄nnia': da' naken bela' žen bi chazen gan z̄nna bia' Dios, na' lezka', da' kwia yin' bi sin' da' zoan to chi'ize.

⁵¹ Le wia nga, žapa' le'e to da' bgachen': bi gatžo yógo'težo, san Dios wché'e kan nakžo yógo'težo.

⁵² To chí'ido'ze gaken, kan nak to da' zdaze yej lawžo, kate' kwež lozban' da' zze lawten. Kwež lozban', na' yebangak benne' gat ka', na' gákgake' to da' soan to chi'ize, na' Dios wché'e da' nakžo yógo'težo žo'o.

⁵³ Da' nakžo da' kwia yin' žala' yeyaken to da' soan to chi'ize, na' da' nakžo, dan' žala' gaten, yeyaken to da' batkle gaten. ⁵⁴ Katen' dan' kwia yin' ba beyaken to da' soan to chi'ize, na' lezka' dan' žala' gaten ba beyaken to da' batkle gaten, naž gak dan' nyejw le'e yiche la'y da' z̄nna:

Begá'a to chi'ize yela' got.
Ben Benne' Criston' da' ni.

⁵⁵ Biž bi gak gon yela' got chežo.
Biž gak gon ga gatžo.

⁵⁶ Wak bi gon yela' got chežo dan' nbága'žo doła', na' nbága'žo doła' dan' z̄ži'ižo che x̄tiža' Dios. ⁵⁷ Žoxken Dios. Le' benkze' ga belažo lo yela' got ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

58 Che len, zí'na'do' ka', le soa choch. Le gak dot li laže' nich góntezle xchin Xanžon' dan' nnézkzelele žin da' žonle che Xanžon' bi naken dáche'ze.

16

Wnézjwgak benne' Corinto ka' da' žiážjegac ljéžgake' ka'

¹ Na'a, kan nak che mežwn' da' wnézjwle dan' gáklenen lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'gake' lo yež Jerusalén, le gon na'a kan goža' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Galasia. ² Tža tža nežw, to tole žala' ko'o cháwe'le late' mežw, kan nak da' žonn Dios chele. Le gape chi'in, nich bi gon byenen wtoblen katen' la'a gan zoale. ³ Katen' la'a gan zoale, seła'a benne' ka' kwele le'e nich chjake' lo yež Jerusalén. Wzoja' le'e yiche da' gonen ga gak biá'gake', na' chjwá'gake' mežwn' da' wnézjwlen. ⁴ Cha' žala' cha'a neda' ga na', na' wak sá'klene' neda'.

Da' žénele Pablo gone'

⁵ La'a gan zoale kate' yeyož tia' lo yež ka' gan nbab Masedonia, dan' žon byenen tia' lo yež ka'. ⁶ Žekla' gá'nlena' le'e to chi'i, o ga'nlja' ga na' byo' zag ka'. Naž gak gáklenle neda', na' yego'ole neda' nez gáte'teze gan žala' cha'a. ⁷ Kate' la'a yedjwía' le'e bi žénela' teza' ga na'. Žxen laža'a sóalena' le'e scha, cha' Xanžon' we'e neda' latje. ⁸ Ga'na' nga lo yež Éfeso kate' žinže ža Pentecostés, ⁹ dan' de latje gona' to žin zen che Xanžon' nga, la'kze benne' zan žon byéngake' wséjwgake' xneza'.

10 Cha' xkwide' Timoteo la'be' gan zoale, le we' laže'-be', nich bi gak nyache' láže'be' katen' sóalenbe' le'e. Ki žala' gonle dan' žonbe' xchin Xanžon' kan žona' neda' xchine'. 11 Che len, bi žala' no benne' wzóe'-be' cheła'ale. Le gaklen-be', na' binlo le yegó'o-be' nez, nich yela'be' ga zoa' neda' ni, dan' zbeza'-be', na' lezka' lježžo ka' žónlengake'-be' tzen žin.

12 Kan nak che lježžo Apolo, góta'yoel'ela'-ne' cheje' chejwie' le'e tzen len lježžo ka'. Bi žénele' cheje' na'a. Cheje' kate' sáke'le'.

Da' bchalj Pablo kate' ze lawte

13 Le gak ban laže', na' le gak choch kan žejle'le che Benne' Criston'. Le gak wechóg laže', na' le gon choch lázdo'le. 14 Len yela' nži'il le gon bíte'teze da' gonle.

15 Na'a, zí'na'do' ka', ba nnézkzelele kan nak Estéfanos, na' lezka' kan nakgak lježe' ka'. Zej nake' benne' nežw ka' bejlé'gake' che Benne' Criston' ladjw benách ka' nníta'gake' gan nbab Akaya. Benne' ki bde kwíngake' nich góngake' xchingak benách ka' che Dios. 16 Žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', gaple ba la'ne benne' ka' zej nake' ka' nakgak lježžo ki, na' lezka' kan zej nak benne' ka' žónlengake' légake' tzen žin, na' žáklengake' lježžo ka'. 17 Žebela' dan' bžingak Estéfanos, na' Fortunato, na' Akaiko ga zoa' ni, dan' góklengake' neda' lo wlažle le'e. 18 Beyón zéngake' neda' kan lezka' beyón zéngake' le'e. Le gape ba la'ne benne' ki.

19 Yógo'te kwe' benách ka' che Dios, benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia nga žápegake' le'e "Pa-diox." Akila len zo'le', Prisila, na' lezka' benne' ka'

zdóbgake' che Dios gan nak lo lížgake', žápegake' le'e "Padiox." ²⁰ Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga žápegake' le'e "Padiox." Le gape "Padiox" tole yetole, na' le cheľa' lježle ka'.

²¹ Neda', Pablo, len na' kwinkza' zzoja' da' ni, na' znnia': žapa' le'e "Padiox."

²² No benne' bi nži'ile' Xanžo Jesús, Benne' Criston', ba nbage'e zia.

Da, Xan.

²³ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. ²⁴ Nži'ila' yógo'tele le'e dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Ka'kze gaken.

**Diža' chawe' kub len Salmo ka'
New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee
(MX:zty:Zapotec, Yatee)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatee

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatee [zty], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Zapotec, Yatee

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

0bfe09c1-2c81-5cea-8249-8c76af5de080